

“Mevcut binaların yüzde 67’si ruhsatsız!”

İnşaat Mühendisleri Odası, Jeofizik Mühendisleri Odası ve Jeoloji Mühendisleri Odası, riskli yapılar ve deprem gerçeklerine dikkat çekti

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği’ne (TMMOB) bağlı oda başkanları, riskli yapılar ve **deprem** gerçeklerine yönelik ortak açıklama yaptı.

TMMOB **Adana** İl Koordinasyon Kurulu (İKK) Sekreteri Erol Salman, İnşaat Mühendisleri Odası (İMO) Adana Şube Başkanı Zekeriya Turanbayburt ve Yönetim Kurulu Üyesi Ahmet Uncu, Jeofizik Mühendisleri Odası Adana Şube Başkanı İbrahim Aybirdi ve Jeoloji Mühendisleri Odası Adana Şube Başkanı Mehmet Tatar’ın gerçekleştirdiği ortak açıklamada, depremlerin afete dönüşmesini engellemeye yönelik herhangi bir çalışmanın yapılmadığına dikkat çekti.

Depremsellik açısından dünyanın en aktif kuşaklarından biri üzerinde yer alan Türkiye’de, depremin dün olduğu gibi yine karşımıza çıkmaya devam edeceği belirtilen açıklamada şu görüşlere yer verildi:

“Bu gerçekliği bilmemize ve depremin kendini sık sık hatırlatmaya devam etmesine rağmen, bir doğa olayı olan depremlerin afete dönüşmesini engellemeye yönelik çalışmaların bırakın tamamlanmasını, sürdürüldüğünü bile söylememiz mümkün değildir. Hafif hasarla atlatılması gereken depremlerde dahi yapıların kullanılamaz hale gelmesi ve can kayıplarına yol açması, mevcut yapılardaki tehlikenin boyutunu gözler önüne sermektedir. Üstelik ülkemizde yapılarımız, deprem olmadan bile yıkılmaktadır. Yakın dönemde bu olayları acı sonuçlarıyla birlikte ülke olarak yaşadık. Ne yazık ki yapı stokunun mevcut durumu bu örneklerin devam edeceğine işaret etmektedir.

BİNALARIN YÜZDE 60'I 20 YAŞINDAN BÜYÜK!

Ülkemizde yaklaşık yirmi milyon yapı bulunmakta, ancak bu yapı stokunun ayrıntılı bir envanteri çıkarılmadığı için depremde bir bütün olarak nasıl bir davranış sergileyeceği bilinmemektedir. Bilinen, mevcut binaların % 67'sinin ruhsatsız, % 60'ının 20 yaşından büyük olduğudur. Mühendislik hizmeti almadan veya kısmen alarak ve yapı denetimi olmadan üretilen bu yapıların, pek çoğunun güçlendirilmesi gerektiği, yine kayda değer ölçüde yapının yıkılarak yeniden yapılmasının zorunlu olduğu bilinmektedir.

Düşük standartlarda sağlıksız ve yasa dışı bir yapılaşma, ranta dayalı hızlı ve düşük nitelikli kentleşme, bilimsel normlara dayalı arazi kullanım ve yer seçimi kararlarının rantsal kaygılara yenik düşmesi, denetimsizlik, afet zararlarının doğrudan belirleyicisi olmaktadır. Tüm bu olumsuzlukları giderecek yasal düzenleme ve idari yapılanmaya ilişkin bütünlüklü bir çalışmanın yapıldığından söz etmek imkansızdır. Bugün, ulusal bir afet yönetim sisteminin oluşturulması yönünde değişik gayretler bulunsa da gelinen noktada sorunlar hala devam etmektedir.

RİSK YÖNETİMİNE BAKAN YOK!

Ülkemizin afet ve acil durumlarla ilgili sorunlarını çözmek, koordinasyonu sağlamak, çevre felaketlerini önlemek ve planları hayata geçirmek üzere kurulmuş olan ilgili kurumların, risk yönetiminden ziyade kriz yönetiminde çalışmalarını yoğunlaştırdığı, eskiden olduğu gibi "yara sarma" politikasını ısrarla sürdürdüğü yaşadığımız örneklerden bilinmektedir.

Depremler olacak, olmaya da devam edecek; bu kaçınılmaz bir gerçektir. Ancak depremlerin afete dönüşmesini engellemek, zararlarını azaltmak mümkündür. Bir doğa olayı olan depremin, doğa afete dönüşmesini önlemenin yolu, planlama-kentleşme ve yapı denetim sisteminden geçmektedir.

DÜZENLEME KAÇAK YAPILARI AFFETMEKLE OLMAZI!

İmar afları, daha önceki uygulamaların da gösterdiği gibi zaten sıkıntılı durumda olan yapı stokuna, yeni kaçak yapıların eklenmesine gerekçe oluşturmaktadır. Son olarak ruhsatlı ya da ruhsatsız binaların kayıt altına alınması gerekçesiyle çıkarılan “İmar barışı” ile yapıların depreme dayanıklılığı hususunun vatandaşa bırakılması yeni yıkımlara davetiye çıkarılmaktadır. Yapılması gereken, insanların sağlıklı konutlarda yaşamasını sağlamak için yapı stokunu güvenilir, dayanıklı duruma getirmek ve bunu sağlayacak düzenlemeleri yapmaktır; kaçak yapıları affetmek değildir.

Kentimizde kentsel dönüşüm rantsal dönüşüme dönmüştür. Az katlı binalar riskli bina olarak tespiti yapılarak yıkılmakta ve yerine çok katlı binalar yapılmaktadır. Kentsel dönüşüm bütünlüklü bir planlamanın sonucu olmaktan giderek uzaklaşmaktadır. Oysa konu parçacı anlayışla değil, kent bütünlüğü çerçevesinde ele alınmalı, bölgenin risk önceliklerine göre hazırlanmış master planları çerçevesinde uygulanmalıdır. Eski binayı yıkıp yerine çok katlı bina yapmakla kentsel dönüşüm olmaz, bu olsa olsa rantsal dönüşüm olur. Ayrıca deprem açısından riskli zemin olan alüvyon zeminlerde çok katlı yapılaşmadan kaçınılmalıdır.

DENETİM SAĞLIKLI YAPILMALI!

Her zeminde ve her şart altında güvenli ve sağlıklı yapılaşma mümkündür; bu da elbette bilimsel, etik çalışma anlayışı ile sağlıklı bir zemin etüdü, bu zemine uygun temel ve yapı üretimi, proje ve uygulama denetiminin eksiksiz, sağlıklı bir şekilde yapılması ile mümkün olacaktır.

Barınma hakkını birebir ilgilendiren imar, inşaat, kentsel dönüşüm, riskli yapı ve benzeri tüm bu konular bilimsel, etik, güvenli bir çalışma anlayışı ile imara uygun tasarımlarla, projelere uyularak ve düzgün denetimle hayata geçirilmelidir. Yerel yönetimlerden ve ilgili idarelerden beklediğimiz budur.”

Güncelleme Tarihi: 12 Mart 2019, 10:35